

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۲/۱۶

محمد عارف رسولي

د لاجوردو ترانزیتی دهلیز، اقتصادی،

جیوستراتیژیک او جیوپولیتیک اهمیت

دوهمه برخه

د اقتصادی دهلیز مفهوم او کتی ولی ورته د لاجوردو ترانزیتی لاری تر څنګ اقتصادی دهلیز وایي؟

ترانزیتی او اقتصادی دهلیزونه (Corridors) هلته رامنځته کېږي چې سرکونه او ریل لاری ستر اقتصادی او تجارتي مرکزونه سره وتړي، له یوې خوا د تجارتي توکو او خلکو لېږد رالېږد چټک او اسانوي، له بل پلوه په دې دهلیزونو کې سترې پانګونې کېږي لکه: د سرکونو، ریل لارو د بنسټونو جوړولو؛ د ساختماني او خوراکي توکو او کارګرو د لېږد رالېږد؛ د هوټلونو، رستورانونو، مارکیټونو، ښارګوټو او نورو جوړولو او په خدماتي چارو کې د ګڼ ملټیژو پانګونو، اقتصادی نوښتونو او همکارو ته لاره او اړوي، په اړوندو مناسبو ځایونو کې د ښو زیربناوو او خدمتونو د شتون له کبله د ازادو اقتصادی سیمو د رامنځته کېدو شرایط برابرې او رامنځته کېږي او که دولت او پانګوال ورته پاملرنه وکړي، سمې پالیسۍ په کار واچوي او نړیوالې مرستې راجلب کړي تر مناسب وخت وروسته ټول دهلیز په یوه ستر صنعتي، تجارتي او اقتصادی با امانه سیمه بدل شي.

دا بنسټونه او خدمات په زرھاوو نورو خدمتونو ته اړتیا لري، په زرھاوو خصوصي نړیوالې او ملي کمپنۍ او کارپوهان، نقلیه وسیلې، کارګران او نور ورته مخه کوي، دوی ته به غذایی موادو، انرژۍ، امنیتي کمپنیو او استوګنځایونو ته اړتیا وي. دا ټول په دې سیمه او دهلیز کې د دایمي پانګونې او استوګنې لپاره د ښارګوټو او مارکیټونو او اقتصادی راګرې ورګرې اړتیا او شرایط رامنځته کوي.

کله چې داسې اسانتیاوې په کومه سیمه او هېواد کې رامنځته شي، له نړیوالو مارکیټونو سره وتړل شي، د پانګونې قوانین رڼه او شفاف شي، ماهر کارګران او کارپوهان په اسانۍ سره موندل کېږي، نو هلته نړیوال او ځایي ملي شرکتونه په اقتصادی زونو کې په مختلفو سکتورو کې پانګونې کوي، هلته په کرنیزو توکو ارزښت په اسانۍ سره ورزیاتېږي، اومه مواد په پخو په ارزانه او اسانه بدلېدای شي، د مثال په توګه: مور پخپلو میوو نور ارزښت هم ورزیاتولای شو، په جوسو او مرباوو یې بدلولای شو، تر څو یې هم انتقال اسانه شي او هم یې ګټه څو برابره زیاته شي. په ټولو اقتصادی دهلیز او اقتصادی زونو (ساحو) کې به د لوړو معاشونو او کارپوهانو لپاره کار او زیات ثروت خلق کوي او د ټول هېواد ملي اقتصاد ته به زیات ګټه لري.

د اقتصادی دهلیزونو یو څو مثالونه:

1. په تاریخي لحاظ په اسیا کې تر ټولو مهم او زما په خیال لمړی لاره او اقتصادی دهلیز له کلکتې څخه تر پېښور او کابل پورې رامنځته شو چې (Grant Trunk Road, GTR) په نامه مشهور دی او د هند په براعظم کې د افغان مشهور او پرمختیا خوښوونکي پاچا شیر شاه سوري لخوا یې بنسټ کېښودل شو او وده ورته ورکړل شوه. نن سبا په هند او پاکستان کې ورته جی. ټی. روډ وایي. شرشاه سوري د دې لارې په اوږدو کې د کاروانونو د تګ راتګ د اسانۍ لپاره کاروان سرايونه، ډاګ خانې، امنیتي او مدیریتی ادارې او نور رامنځته کړل، دې لاره اواره کړه چې خلک د دې لارې په غاړو په کار و بار او تجارت پیل وکړی او په دې ترتیت یو اقتصادی دهلیز رامنځته شو.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولی

2. نن سبا يې مشهور مثال د افغانستان په ګاونډ کې د پاکستان له لارې د ګواډر بندر ته د چين اقتصادي دهليز دی او ويل کېږي د چين هېواد هڅه کوي افغانستان هم له دې دهليز سره وتړي.

بل مثال هم دادی چې کله چاپهار بندر له تورغونډی بندر او لاجورد لارې سره د سړک او ريل لارې په مرسته وتړل شي يو مهم اقتصادي دهليز به په افغانستان کې رامنځته شي. دا دهليز به نور هم تقويه او مهم شي کله چې د افغانستان له لارې له ترکمنستانه تر پاکستان او هنده پورې د تاپي د ګاز نل ليکي ستره پروژه پلي شي، د حاجيګک د وسپني د کان توليدات تر چاپهار او هنده ورسول شي. په دې کې به ستر څو لینه سړک، ريل لارې، د ګازو نل ليکه، د برېښنا مزى او د انټرنټ لپاره نوري فايبر شامل وي او په اوږدو کې به يې د خدماتو رسولو په اسانتياوو لکه هوټلونو، رستورانو، بڼارگوټو او مارکېټونو په جوړولو او فعال ساتلو کې پانګونې به کار او ثروت خلق کړي او په دې مسير کې به يو لوي اقتصادي دهليز رامنځته کړي. د مثال په توګه، په سلهاوو شخصي شرکتونه به د ساختمانی موادو په توليد، ترانسپورت، د ترينګ ورکولو، لوجستیک، ساختمانی کارونو او نورو کې پانګونه پيل کړي، په کراره کراره به بڼارگوټي او ازاد صنعتي او تجارتي ساحې رامنځته کړي.

د پانېو شميره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې دلېکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ